

N:o 20.

Af herr **Pettersson, Carl**, om fördelning på vissa år af större utgifter, som boställshafvare fått vidkännas för indelning af boställsskog, m. m.

Den motion — n:o 1 — jag vid sist förflutna riksdag tog mig friheten väcka i denna kammare om utarbetande af förslag till ändrade bestämmelser i fråga om boställshafvares andel i boställes behållna skogsafkastning, hade icke lyckan att vinna bifall af lagutskottet, ej heller af Riksdagen. Då denna motgång torde hafva haft sin grund mindre i sakförhållandet än i formen, nödgas jag återkomma till ämnet äfven i år, och börjar då med att upprepa, hvad jag skref i inledningen till omnämnda motion: Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 29 juni 1866 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket föreskrifver i § 32 följande: »Der Vi uppå gjord underdånig framställning pröfvat nödigt, att kostnad för indelning af sådana allmänna skogar, som ej befinna sig under Vår och kronans omedelbara disposition, må förskottsvis bestridas af allmänna medel, skall sådant förskott sedermera af den indelade skogens afkastning återgäldas på det sätt, att dertill i första rummet användes försäljningsmedel för det virke, som vid skogsindelningen fälles i mättings- och skifteslinierna, men, om dessa medel ej förslå, bristen fylles efter hand genom skogens årliga afkastning utöfver kostnaderna för dess bevakning och skötsel samt, i fråga om boställen, boställshafvarens husbehof.»

Under vanliga förhållanden kan ingen befogad anmärkning göras mot dessa bestämmelser, men särskilda omständigheter kunna inträffa, som göra tillämpningen deraf obillig, om ej ett nytt stadgande tillkommer. En sådan omständighet är t. ex. uppmätning och kartläggning af en boställsskog. Är denna vidsträckt och belägen på flera ställen,

kan kostnaden uppgå till 1,000 kronor, ja, må hända ännu mer. Det bestrides icke, att sådan kartläggning är både nödig och nyttig, ej heller att kostnaderna därför skola utgå af medel, som inflyta genom försäljning af timmer från den ifrågavarande skogen. Men det kan vara tvifvel underkastadt, om det är så rättvist, att den boställsinnehafvare, på hvilkens tid kartläggningen verkställes, eller af hvilken annan extra ordinarie kostnad erfordrades, skall ensam bära bördan deraf. Jag tänker mig en boställshafvare, hvilken tillträdit sin plats 1890, samma år, som en försäljning skett från hans boställsskog. Året derpå kartlägges skogsmarken för en kostnad af 1,000 kronor; 1895 sker utstämpling af timmer från nämnda skog och kostnaden därför antages uppgå till 100 kronor; hösten samma år hålles auktion och timret inropas för 1,500 kronor. Boställshafvaren är berättigad att deraf erhålla hälften, men får i sjelfva verket ingenting, ja, mindre än ingenting; ty först skall från hans andel dragas hälften af kostnaden för utstämplingen, 50 kronor, sedan halfva kartläggningsarfvodet, 500 kronor, och slutligen aflöningen till en skogvaktare, 40 kronor per år, in alles 200 kronor, som han till på köpet fått förskottera. Detta skulle dock jemka sig i längden, om denne boställshafvare innehade sin plats låt oss säga 20 år eller 4 femårsperioder; men han dör må hända strax efter 1895 års auktion. Och så får han ensam lida och umgälla för såväl företrädare som alla sina efterträdare denna extra ordinarie omkostnad, som möjligen aldrig mer påfordras, åtminstone icke till sådan omfattning. Detta kan ju icke stämma öfverens med billighet och rättvisa. Lika obilligt lider den boställsinnehafvare, på hvilkens tid nybyggnad eller större reparation af boställshuset verkställles, så vida virket dertill tages af boställsskogen, emedan det förminskar hans andel i försäljningssumman till favör för hans företrädare och efterträdare, hvilka utbekomma sin fulla andel. De fall, jag nu anført, ega mycken likhet med dem, som nämnas i kongl. kungörelsen den 4 maj 1827 och kongl. förordningen den 6 juli 1849, hvaraf den förra handlar om beräkning och fördelning af den ersättning, som boställsinnehafvare, i anledning af verkställda egoskiften, för husflyttning, odling m. m. kunna erhålla eller få vidkännas, den senare om deltagande i vattenafledningsföretag för boställen och annan staten tillhörig jord. Begge dessa författningar innehålla den bestämelsen, att boställshafvarens kostnader i båda fallen skola fördelas på 20 år. Mig förekommer det, att samma regel borde tillämpas på de omständigheter, jag ofvan omrört, och jag får därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att till § 32 i kongl. förordningen af den 29 juni 1866 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket fogas ett nytt moment af följande lydelse: *Har boställshafvare haft särdeles stor utgift för skogens indelning eller lidit betydande förlust genom dess användning för boställets byggnader, fördelas den skada, som derigenom drabbat honom på 20 år, kommande alltså den boställsinnehafvare, som afträder bostället innan dessa år till ända gått, att för de återstående af efterträderen njuta ersättning, som i liquid dem emellan vid af- och tillträdessynen upptages.*

Då denna motion säkerligen remitteras till lagutskottet, anhåller jag vördsamt, att detta vidtager de förändringar i slutklämmens formulering, som bäst lända till förmån för mitt med motionen åsyftade ändamål.

Stockholm den 24 januari 1895.

C. Fr. Pettersson.